

Offentliggjort d. 17. april 2009

Ugifte samlevende – formueoverførsler efter samlivsophævelse – SKM2009.256.BR [©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Ved en dom af 26/2 2009 tiltrådte Retten i Lyngby, at et beløb på 6,3 mio. kr. overdraget mellem ugifte samlevende i forbindelse med en samlivsophævelse måtte anses som skattepligtig indkomst for modtageren.

Jeg har ved flere tidligere lejligheder, senest i JUS 2009/11, omtalt den skatte- og afgiftsmæssige retsstilling for ugifte samlevende.

Som her nævnt har disse familiedannelser fået stigende opmærksomhed ved udformningen af ny lovgivning. Et af de markante eksempler er den nye arvelovgivning, hvor et særligt regelsæt skal sikre den længstlevende part i et samlivsforhold rettigheder på dødsboskiftet af lignende karakter som den længstlevende ægtefælles rettigheder.

Interessen har dog i første række samlet sig om de *familieformueretlige* regler af betydning for ugifte samlevende og kun i mindre grad om de samlevendes skatte- og afgiftsmæssige retsstilling.

Udgangspunktet for den skattemæssige behandling af ugifte samlevende er således fortsat det klare, at der ikke er knyttet skattemæssige konsekvenser til samlivsforholdet, hverken ved etableringen, løbende eller ved ophør. Beskatningen sker, som var der tale om uafhængige personer – men dog personer i et gavemiljø.

Medens sagen omtalt i **JUS 2009/11** drejede sig om den skattemæssige behandling af formueoverførsler mellem de samlevende forud for samlivets etablering, drejede den foreliggende sag sig om beskatningen af en formueoverførsel i forbindelse med *samlivsophævelse*.

Offentliggjort d. 17. april 2009

Udgangspunktet for beskattningen af formueoverførsler ved *samlivsophævelse* er, at hververen beskattes af overførsler, der overstiger, hvad modtageren ville have krav på efter domstolspraksis om kompensationskrav mellem ugifte samlevende, jf. herved UfR 1986.22 H, kommenteret i Erik Riis i UfR 1986 B 129.

Efter domstolspraksis vil en part kunne tilkendes et kompensationsbeløb, hvis parten med sine bidrag til parternes fælles udgifter i væsentlig grad har medvirket til, at samleveren har kunnet skabe eller bevare en ikke ubetydelig formue. Kompensationsbeløbet tilkendes således ud fra overvejelser omkring den ene parts bidrag til den anden parts formueforøgelse, se herved den opsummerende kommentar i UfR 1986 B 129, og fastsættes skønsmæssigt ud fra bl.a. samlivets varighed og parternes økonomiske forhold.

Det er dog ikke givet, at en formueoverførsel, der overstiger sådant kompensationskrav, rent faktisk vil blive anset for skattepligtige, se herved Jørgen Nørgaards kommentar i UfR 1986 B 377 til Højesterets dom ref. i UfR 1986.435 H. Jørgen Nørgaard anfører her, at:

Ydelser erlagt ved et samlivs ophør er indkomstskattepligtige, hvis modtageren overhovedet ikke har retskrav på compensation.

Såfremt modtageren har retskrav på compensation, er det kun en eventuel difference mellem de modtagne ydelser og retskravet, det kan blive aktuelt at undergive indkomstbeskatning.

Udgangspunktet er, at en sådan difference indkomstbeskattes. Der foretages dog ikke beskatning, hvis retskravet + differencen ydes, for at modtageren kan opretholde et rimeligt hjem for sig selv og de børn, som parterne i fællesskab har taget sig af under samlivet. Det sidstnævnte er en utraditionel - men sympatisk - løsning, som har været (endnu) en konsekvens af de vanskeligheder, som domstolene stilles overfor, fordi vi ikke har nogen lovgivning vedrørende det økonomiske opgør ved samlivsforholds ophør.

Med højesterets seneste dom undgås det, at skattemyndighederne ved ligningen går meget tæt på dem, der ved et samlivsforholds ophør modtager værdier, som måske nok er

Offentliggjort d. 17. april 2009

større end vedkommendes retskrav på kompensation, men dog ikke tjener til fyldestgørelse af andet end behov af klart trangsmæssig karakter.

Det er denne praksis, der ligger til grund for Retten i Lyngbys dom af 26/2 2009.

Den pågældende sag drejede sig om en mand og kvinde, der efter 10 års papirløst samliv ophævede samlivet i april 2003, hvor kvinden forlod det fælles hjem sammen med parrets to fællesbørn. I oktober 2003 overførte manden, der var yderst velhavende, et beløb på 6 mio. kr. til kvinden, som parterne efterfølgende udfærdigede gavebrev omkring og gaveanmeldte til SKAT. Gavebrevet var dateret den 1. januar 2003, men gavebrevet var efter det oplyste antedateret.

SKAT anså beløbet som en skattepligtig formueoverførsel, og forhøjede følgelig kvindens indkomst med de 6 mio. kr. Beløbet kunne efter SKAT's opfattelse ikke anses for omfattet af boafgiftslovens § 22, da parterne ikke var samlevende på tidspunktet for gavens ydelse.

Denne skatteansættelse blev opretholdt af Landsskatteretten, og er nu tiltrådt af Retten i Lyngby ved en enstemmig afgørelse fra de 3 deltagende dommere.

Retten anførte herved, at parterne havde beskrevet overførslen på de 6 mio. kr. til kvinden som en gave, og videre, at denne disposition var truffet efter samlivets ophør. Retten anså herefter gaven for omfattet af statsskattelovens § 4, litra c.

Til kvindens synspunkt om, at beløbet på de 6 mio. kr. retteligt måtte anses som et skattefrit kompensationsbeløb bemærkede Retten, at kvinden havde bevisbyrden for, at dispositionen var udtryk for noget andet, end hvad parterne selv havde givet udtryk for. Denne bevisbyrde fandtes kvinden efter en konkret vurdering ikke at have løftet.

Retten henviste herved til, at samlivet havde været i 10 år, og at begge parter havde haft erhvervsarbejde i det omfang, de havde ønsket det. Videre henvistes til, at manden ved samlivets etablering havde en meget betydelig formue, der i det væsentligste bestod af aktier i et familieselskab, at kvinden ingen formue havde, at parterne under samlivet havde haft et meget betydeligt privatforbrug, at kvinden reelt ikke havde haft nogen op-

Offentliggjort d. 17. april 2009

sparing, hvorimod mandens formue var blevet væsentligt forøget, særligt på grund af udviklingen i kursen på mandens aktier i familieselskabet, der i den pågældende periode blev børsnoteret. Kvindens virke havde således efter Rettens opfattelse ikke haft nogen betydning for mandens formueforøgelse.

Retten i Lyngbys dom af 26/2 2009 er i tråd med domstolspraksis på området. Men sagen er et af de mere markante eksempler på, at de skatte- og afgiftsmæssige regler næppe helt er fulgt med den samfundsmæssige udvikling på området.

— o —